

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS, VIII. FEBRVARI,

M. IO. ANTHONIO BOVRGAVD, Doctore Medico, Præside.

An Pesti Phlebotomia?

1011.

MEDICVS ne aberret à veritatis scopo, in quem collimat, differendo vix recedit à sensuum fide, & plerumque vel plebeijs nota loquitur, non cæcas totius substantiæ aut formæ qualitates agnoscit; nihil in arte Medica æstimo putat, saltem ut *æstimo*, seu morbi sint, seu horum medela: reciproci febrium intermittentium æstus, & statæ velut ad constitutum mulierum purgationes quavis re notiores: nec qui cæteris rebus lucem parit ordo, Medicis caliginem inducit; si quid terribile in medendo contingat, aut ab aëre inuictum, *ut puta*, non occultum, febres Epialæ, lipynæ, hæmitritæus, pestis ipsa nihil ignoti præ se ferunt, horum omnium causa putredo, cuius vno excepto igne, nihil expers est. Ea verò totius substantiæ ad corruptionem ruina, malignitatis argumento se prodit insigni, quod etsi non designet quem gradum obtineat, in aperto tamen est eius excessus, & progressus omnis, nam pro varia causarum *in se* pro materie putrescentis more, conditione, quantitate & loco, plus minusve noxæ parat; hinc ex vulgari apparatu, obstructione, & *ad hæc*, vulgaris putredo nascitur; quod si à diuturno corruptorum eduliorum vsu prauis succi succrescant, quos in deterius vertat praua aëris constitutio aut eorumdem in corpore longa mora, tunc deleteria euadit putredo, & venenata, at nusquam non à calore extraneo ortum ducit, hinc nunquam non refrigerio indiget.

PESTIS non vnâ & peculiari morbi differentiâ concluditur, modò dysenterici pestilentes, modò catarrhi, modò febres, est enim & sine febre pestis, & febris pestilens sine peste: quilibet affectus epidemicus, perniciosus, & contagiosus, pestis est, insignis semper & eximia cuiusdam putredinis soboles; huius sedesque sunt spiritus, humores, & partes solidæ: communis morbus à communi tantum causa, aëre & alimentis, nec pestem matronæ Romanæ cum venenatis suis potionibus & macteis induxissent, quæ nusquam nisi à verâ & communi annonæ putredine ortum ducit. Annus Austrius quamquam Afris salutaris, nostratibus cum *æstimo* verè pestilens, calore & humiditate ad *ad hæc* concurrentibus. His Apollo telis pestem immittit, non vi & influxu arcano, nec tantæ animis celestibus ire: sic terræ motus, dum hiantibus cauernis tetram mephitim exhalant, stagna, lacus, & cadauerum strages dum tabo suo aërem, cômune cordis & pabulum & refrigerium inficiunt, epidemicum affectum generant, qui illico perniciosus euadet, si malignæ ambientis putredini praua humorum *ad hæc* accedat, quæ quidem etiam si sola putredo non inducat, non tamen externa putredo in communem cladem erumperet, nisi aut hæc prius inuaderet, aut inueneret. Huius contumacia pepalini incapax calor innatus vires opprimit, ut nulla superfit spes amouendæ calamitatis de prima vitæ sede quam obsidet, sed hæc postliminio rediit hegemonicum præsidium, cum subducta oneris parte, & æstu restincto, iam non impar Natura perniciem foras protrudit.

PERICVLOSE plenum alex & præceptis discrimen, *ut puta* pestis inter omnes morbos maximè *ut puta* ex insigni enim putredine vi calor miasmata *ut puta* effluunt, quæ citius de astantibus inficiunt, qui communi aëre aut impuris alimentis vsu diutius, iam dudum eius noxæ semina concepere, vnde huic *ut puta*, euadunt, nec tantum satente afflatu nocent, & agunt contagia, sed & cæcâ transpiratione virus emittunt, quod etsi pannis exceptum eandem communicet labem, non tamen ideo pestem citius afflabit, nisi vnâ cum eo communis quoque causa aëris aut annonæ prauitas conueniant hinc quædam regiones nusquam peste contaminantur, in quibus cæli folique salubritas incorrupto aëris tractu & edulis optimis felices incolæ alit, sic maritimi pisces à peste immunes dum mori & falsedine à corruptione vindicatur illorum *ut puta*. Vorax mali vis & vndiquaque serpens non semper promiscuè in omnia sæuit animalia, nunc armenta rapit, nunc in solum hominum genus grassatur, hoc aliquando ingenio, ut solos pueros infestet; taurum differt alimentum ab alimento, corpus à corpore, à naturâ natura. Interea ab ætate nulla securitas: vanum est senes pesti non obnoxios existimare, omnes vnâ lege inuadit, facilius pavidos, quibus merus ad cor cum sanguine virus attrahit, quod cum in pestiferis affectibus extremum miniretur periculum, profunt maximè reuellentia præsidia, & quæ ad corporis ambitum labem attrahant.

INNVMERA sunt in peste mortis signa, salutis securitatisque vix vlla, si remissior pulsus & temperato similis, vel abdictus calor multa humiditate retunditur, vel contrarijs vexatur affectibus; vrina si qua consistentiæ laudabilis, non naturæ coquens, sed crassa non fecerentis opus est: omnia tuta time, aliquando ex insperato salus: tussis nonnumquam in peste salutaris, dum *ut puta* virus expurgatur, *ut puta* non omnibus calamitosa, dum robur facultatis animalis testatur; sequit quondam pestis in extremos artus, & vitæ pretium fuit mancum euasisse: pudendorum vlcera plerisque infausta, quosdam iam morbo defunctos exceptit, aut surditas, aut cæcitas. Est aliquando intima viscera corrodens calor, & inexhausta sitis, alitur latitè ingesto, lingua *ut puta* ad quemlibet motum grauis, instar echini aspera, fauces atro exsudentes sanguine, sepe morbi indices: spiritus teter, satrens sudor, vigilia iniquies, furiales somni, familiaria sunt eius cladis symptomata: diarrhoea *ut puta*, atre bilis deiectio, iam iam imminetis lethi nuntia. Malum *ut puta* sint febres, *ut puta*, erumpant vndiquaque *ut puta* bubones, & crassam & tenuem materiem exhaurentia, exedentes carbunculi, voracem humorem è venis propellente Naturâ, tunc enim si strenue succurratur deobstruendo euacuantibus, exsiccano refrigerantibus, nihil non de ægotantis rebus sperandum.

PHLEBOTOMIA feret omne punctum, sue enim à febre periculum imminet, & restinguendus sit putredinis æstus, id sola perficit venæ sectio: seu copîa malignorum humorum aut vaporum vires opprimantur, nulla securior aut promptior saluti via: veni veneni contagia in cor irruentia ad ambitum attrahere: non alia arte quàm sectâ protinus venâ, flammeis cucurbitulis & profundis scarificationibus euocanda; sola virium imbecillitate, cæque ab exhausto, retardatur, quæ nusquam in morbi principio contingit: si hæc absit, & ante, & post bubonis aut carbunculi eruptionem, nulla religione sanguis detrahendus; iuuat naturam, & stimulos addit, non remoratur; ut ab hoc omne febrientibus solatium, ita ex Theriaca, Antidoto Alkermes, de Quo certum discrimen: etiam à vino metaciori tunc periculum, quo nullum tamen in defectu virium præstantius cardiacum, quarum præcipitem lapsum summamque inappetentiam comedendo vicisse multis profuit, quamquam grassantis pestilentie eximium sit *ut puta* victus parsimonia. Amuleta, Mercurius, Arsenicum, anilia figmenta, hidrotica in principio periculosa, dehinc non semper tuta, non enim semper in sero latitat virus, leuiora cathartica irrita, mochlica sæpe deleteria; vna ergo salus à phlebotomia, quæ semper in pestis principio, non rarò in augmento celebranda, parcius aut largius, ut ægotantis robur, & vis morbi conuadent.

Ergo Pesti phlebotomia.

DOMINI DOCTORES DISPVATVR.

M. Franciscus Pajor.
M. Flormundus Langlois.
M. Claudius le Vasseur.

{

M. Dionysius Ionquet.
M. Iacobus Gauois.
M. Michael Maris.

{

M. Cyprianus Hubaut.
M. Guido Patin, Decanus.
M. Iacobus Theuaz.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCVS LOPES, Burdigalensis. A. R. S. H. M. DC. LII.